

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูผู้สอนโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด สรุปผลการวิจัยได้ตามลำดับต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. การวิเคราะห์ข้อมูล
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

- มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Rajabhat Mahasarakham University
1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูผู้สอนโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 4 โดยภาพรวมและรายด้าน
  2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูผู้สอนโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 4 จำแนกตามเพศและอายุ โดยภาพรวมและรายด้าน

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 2,625 คน
2. กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมดแยกตามเพศและอายุได้เพศชายอายุต่ำกว่า 40 ปีจำนวน 67 คน และอายุ 40 ปีขึ้นไปจำนวน 55 คน รวม 122 คนและเพศหญิงอายุต่ำกว่า 40 ปี จำนวน 70 คนและอายุ 40 ปีขึ้นไปจำนวน 71 คน รวม 141 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 263 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามครูผู้สอนโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด จำนวน 60 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .20-.85 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .96

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปจำนวน 263 ฉบับและได้รับคืนจำนวน 263 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วทำการคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ปรากฏว่ามีครบสมบูรณ์ทั้ง 263 ฉบับจึงมาตรวจสอบให้คะแนนและทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS For Windows Version 11.0 เพื่อแปลผลการวิเคราะห์ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของผู้ตอบแบบสอบถามโดยรวม และรายด้านโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูผู้สอนโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศและอายุ โดยใช้สถิติ t- test (Independent Samples) ใช้ระดับนัยสำคัญ .05

Rajabhat Mahasarakham University

สรุปผลการวิจัย

ครูผู้สอนโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด ปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็น ร้อยละ 53.61 และเพศชายคิดเป็นร้อยละ 46.39 เมื่อจำแนกตามกลุ่มอายุต่ำกว่า 40 ปี คิดเป็น ร้อยละ 52.09 และกลุ่มอายุ 40 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 47.91
2. การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.81$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก 11 มาตรฐาน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ($\bar{X}=4.32$) ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X}=4.10$) พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง ($\bar{X}=3.96$) อยู่ในระดับปานกลาง 1 มาตรฐาน คือ ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ ($\bar{X}=3.42$)

3. จำแนกตามเพศและอายุ

3.1 เมื่อพิจารณาตามเพศพบว่า การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู โดยภาพรวม จำแนกตามเพศอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.81$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก 11 มาตรฐาน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ($\bar{X}=4.32$) ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X}=4.10$) พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง ($\bar{X}=3.96$) อยู่ในระดับปานกลาง 1 มาตรฐาน คือ ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ ($\bar{X}=3.42$)

เมื่อพิจารณาตามเพศพบว่าเพศชายโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.80$) เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐานอยู่ในระดับมาก 10 มาตรฐาน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ($\bar{X}=4.31$) ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X}=4.18$) และร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน ($\bar{X}=4.09$) อยู่ในระดับปานกลาง 2 มาตรฐาน คือ รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ ($\bar{X}=3.49$) และปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ ($\bar{X}=3.32$)

ส่วนเพศหญิงโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.82$) เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐานอยู่ในระดับมาก 11 มาตรฐาน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ($\bar{X}=4.33$) ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X}=4.03$) และพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง ($\bar{X}=4.00$) อยู่ในระดับปานกลาง 1 มาตรฐาน คือปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ ($\bar{X}=3.50$)

3.2 เมื่อพิจารณาตามอายุพบว่า การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.81$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก 11 มาตรฐาน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ($\bar{X}=4.32$) ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X}=4.10$) พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง ($\bar{X}=3.96$) อยู่ในระดับปานกลาง 1 มาตรฐาน คือ ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ ($\bar{X}=3.42$)

เมื่อพิจารณาตามอายุพบว่าอายุต่ำกว่า 40 ปี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.71$) พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 10 มาตรฐาน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ($\bar{X}=4.27$) ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X}=4.02$) และพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง ($\bar{X}=3.92$) อยู่ในระดับปานกลาง 2 มาตรฐาน คือ รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ ($\bar{X}=3.40$) และปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ ($\bar{X}=3.18$)

ส่วนอายุ 40 ปีขึ้นไป โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.92$) พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ($\bar{X}=4.37$) ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X}=4.19$) และร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน ($\bar{X}=4.07$)

4. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู เมื่อจำแนกตามเพศและอายุ

4.1 การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูผู้สอนเพศชายและเพศหญิง โดยภาพรวมมีระดับการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า 5 มาตรฐานมีระดับการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชนและแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา นอกนั้นมีระดับการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

4.2 การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูผู้สอนอายุต่ำกว่า 40 ปีและอายุ 40 ปีขึ้นไป โดยภาพรวมมีระดับการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า 9 มาตรฐานมีระดับการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น 3 มาตรฐานคือ ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่เกิดกับผู้เรียน พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริงและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน มีระดับการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูผู้สอนโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด มีประเด็นสำคัญที่ควรแก่การนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูผู้สอนโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูผู้สอนที่มีเพศต่างกันทั้งโดยภาพรวมและรายด้านไม่สอดคล้องและที่มีอายุต่างกันสอดคล้องกับสมมติฐานของผู้วิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอนโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ดมีความตั้งใจปฏิบัติงานในหน้าที่อย่างเต็มความสามารถจนเกิดผลดีต่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนโรงเรียนได้ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนทุกคนในสถานศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูงจึงมีความเห็นสอดคล้องกับการวิจัยในครั้งนี้ซึ่งสอดคล้องกับ วิลาวัลย์ พรหมโต (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย พฤติกรรมของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู พ.ศ.2537 พบว่า ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู มีความเห็นว่า เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูทั้ง 11 มาตรฐาน มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีความสำคัญมาก 3 อันดับแรกได้แก่ ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ด้านการร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์และด้านการแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา

เมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง ครูมีความคิดเห็นว่า ทุกเรื่องมีความสำคัญอยู่ในระดับ มาก ยกเว้น เรื่อง การสมัคร เป็นสมาชิกขององค์กร สมาคม ชมรม การเปรียบเทียบกับพฤติกรรมของครู ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู พบว่า ครูเพศชายและเพศหญิง มีพฤติกรรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 และครูกลุ่มอายุ 25-39 ปี มีพฤติกรรมแตกต่าง จากครูกลุ่มอายุ 40 ปี ขึ้นไป

2.การปฏิบัติงานของครูผู้สอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก 11 มาตรฐาน โดยมาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มาตรฐานที่ 8 การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน และอยู่ในระดับปานกลาง 1 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เป็นรายด้าน พบว่า มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน การปฏิบัติงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ตามความคิดเห็นของครูสายปฏิบัติการสอน ตระหนักถึงความสำคัญของการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ที่ต้องปฏิบัติเป็นอันดับแรก ในเรื่องการแต่งกาย การใช้วาจา ความประพฤติ ความมีเมตตาต่อผู้อื่น ความรับผิดชอบ ปฏิบัติงานขยันขันแข็งและเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของตนเอง พร้อมทั้งจะนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากครูมีความปรารถนาที่จะสร้างคุณดี ความงาม ความขยัน ความรับผิดชอบ ประพฤติตนให้มีคุณค่า เป็นที่ยอมรับของสังคม มุ่งปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลดี สอดคล้องกับกวี มาติเทพยวรรณ (2540 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยการปฏิบัติงานของครูวิทยาศาสตร์ใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา พ.ศ. 2537 พบว่า การปฏิบัติงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจัดลำดับสภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ มาตรฐานที่ 8 การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ และ มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการเรียนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้ผลจริง

ส่วนมาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดชี้ให้เห็นว่า ตามความคิดเห็นครูผู้สอน มีการพัฒนาการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับวิชาชีพครูไม่มากนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในเรื่องการศึกษาเอกสาร การเข้าร่วมประชุม อบรมทางวิชาการ การเป็นผู้ดำเนินงานหรือมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิชาชีพครู ซึ่งอาจมีผลเนื่องมาจากครูผู้สอนยังไม่ให้ความสนใจและไม่เห็นความสำคัญหรือประโยชน์ที่จะได้รับในการปฏิบัติตามกิจกรรมดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับ อัมพร ดีมา (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองคายพบว่า ครูสายปฏิบัติการสอน มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก 10 ด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนและระดับปานกลางคือ ด้านปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู

3. จำแนกตามเพศและอายุ

3.1. ครูผู้สอนเพศชาย และเพศหญิงมีการปฏิบัติงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เมื่อจำแนกตามเพศพบว่า ครูผู้สอนเพศหญิงตระหนักเห็นความสำคัญของการปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนเป็นอันดับแรก และต้องพัฒนาการ กิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับวิชาชีพครูให้มากขึ้น สอดคล้องกับ อัมพร ดีมา (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย พบว่า ครูสายผู้ปฏิบัติการสอน มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก 10 ด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนและระดับปานกลางคือ ด้านปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู

3.2. ครูผู้สอนอายุต่ำกว่า 40 ปี มีการปฏิบัติงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด ที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปีพบว่า การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู มีการปฏิบัติงานในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า ครูผู้สอนแสวงหาความรู้วิชาชีพครู โดยการศึกษาจากเอกสาร ตำรา และสื่อ เทคโนโลยีต่างๆ การเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนาทางวิชาชีพครู การมีบทบาทในการพัฒนาวิชาชีพครู โดยการเป็น สมาชิกขององค์กร สมาคม ชมรมที่ส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครู การเป็นวิทยากรและมีผลงานทางวิชาการออกเผยแพร่ดังนั้นครูต้องมีการพัฒนาตนเองให้มากขึ้นและควรรายงานข้อมูลสภาพปัญหาความต้องการ เป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้ชัดเจนมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ วิลาวัลย์ พรหมโส (2539 : บทคัดย่อ) ได้วิจัย พฤติกรรมของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู พ.ศ.2537 พบว่า ครู โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู มีความเห็นว่าเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูทั้ง 11 มาตรฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่งผลให้ครูปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน มีความร่วมมือกับผู้อื่น ในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์และแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาตนเอง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ครูมีความคิดเห็นว่าทุกเรื่องมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ยกเว้นเรื่องการสมัครเป็นสมาชิกขององค์กร สมาคม ชมรม การเปรียบเทียบกับพฤติกรรมของครู ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูพบว่า ครูผู้สอนกลุ่มอายุ 25-39 ปีมีพฤติกรรมแตกต่างจากครูผู้สอนกลุ่มอายุ 40 ปี ขึ้นไป

3.3. ครูผู้สอนอายุ 40 ปีขึ้นไป มีการปฏิบัติงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ดที่มีกลุ่มอายุ 40 ปีขึ้นไปพบว่า ครูผู้สอนตระหนักและเห็นความสำคัญในการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนที่ต้องปฏิบัติเป็นอันดับแรกและต้องปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับวิชาชีพครูให้มากขึ้น

4. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู จำแนกตามเพศและอายุ

4.1 ครูผู้สอนเพศชายและเพศหญิงโดยภาพรวมมีระดับการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องตามสมมติฐานของผู้วิจัยเนื่องจากครูผู้สอนโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาร้อยเอ็ด ได้ตระหนักถึงความสำคัญต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู สอดคล้องกับ อัมพร ดีมา (2542:60-61) กล่าวว่า ระดับการปฏิบัติงานของครูผู้สอนโดยภาพรวมและรายด้านเมื่อจำแนก ตามเพศและอายุครูเพศชายและเพศหญิงปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูในแต่ละด้านอยู่ในระดับ มากและระดับการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

4.2 ครูผู้สอนอายุต่ำกว่า 40 ปี และอายุ 40 ปีขึ้นไป มีระดับการปฏิบัติงานแตกต่างกัน สอดคล้องกับสมมติฐานของผู้วิจัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากครูผู้สอนที่มีอายุน้อยยังไม่ เห็นความสำคัญของการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็ม ศักยภาพ พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวร ที่เกิดแก่ผู้เรียน การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ ตลอดจนความร่วมมือกับผู้อื่น ในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ โดยครูผู้สอนอายุ 40 ปีขึ้นไปมีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ครูมากกว่าครูผู้สอนอายุต่ำกว่า 40 ปี ซึ่งสอดคล้องกับวิลาวุธ พรหมโส (2539 : 87) กล่าวว่า ครูผู้สอนกลุ่ม อายุ 25-39 ปีมีพฤติกรรมแตกต่างจากครูผู้สอนกลุ่มอายุ 40 ปี ขึ้นไปพฤติกรรมแตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูตามความคิดเห็นของครู ผู้สอนโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ดเมื่อจำแนกตามเพศและอายุ ในภาพรวมพบว่าครูเพศต่างกัน มีการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน อายุต่างกันปฏิบัติงานแตกต่างกัน แสดงให้ เห็นว่า การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ขึ้นอยู่กับอายุ ทั้งนี้เพราะครูผู้สอนที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป เป็นผู้ตระหนักและเห็นความสำคัญต่อการปฏิบัติงานทุกมาตรฐานเหมือนกัน และถือเป็นหน้าที่อันสำคัญที่ ต้องปฏิบัติเป็นประจำและทำให้ดีที่สุดซึ่งสอดคล้องกับ วิลาวุธ พรหมโส (2539 : บทคัดย่อ) พบว่า การ ปฏิบัติงานเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูทั้ง 11 มาตรฐาน มีความสำคัญอยู่ในระดับ มาก และด้านที่มีความ สำคัญมาก 3 อันดับแรกได้แก่ ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ด้านความร่วมมือกับผู้อื่นใน สถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์และด้านการแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา เมื่อพิจารณาเป็นราย เรื่อง ครูมีความคิดเห็น bahwa ทุกเรื่องมีความสำคัญอยู่ในระดับ มาก ยกเว้น เรื่อง การสมัครเป็นสมาชิกขององค์กร สมาคม ชมรมการเปรียบเทียบกับพฤติกรรมของครู ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู พบว่า ครูเพศชาย และเพศหญิง มีพฤติกรรมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยพบว่าครูผู้สอนโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด ได้ปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูอยู่ในระดับมาก 11 มาตรฐาน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน และอยู่ในปานกลาง 1 มาตรฐานคือการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ดได้ดำเนินการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่องและควรส่งเสริมสนับสนุนครูผู้สอนให้พัฒนางานให้ดียิ่งขึ้นโดยเน้นการพัฒนาตามมาตรฐานที่ 1 การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูเสมอ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ดทุกเขต

2.2 ควรทำวิจัยการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของผู้สอนโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาของทุกจังหวัด

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Rajabhat Mahasarakham University